

Povinné osoby z finančního a nefinančního sektoru a systém dohledu od 10. 7. 2027

(článek FAÚ - verze č. 1 – 27. 10. 2026)

Úvod

Povinné osoby dle stávajícího zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML zákon“) jsou vymezeny v § 2 tohoto zákona. Jedná se o speciální podnikatelské subjekty, na které dopadají práva a povinnosti spojené s uplatňováním opatření v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu (oblast „AML/CFT“). V tomto článku se zaměříme nejen na otázku „Kdo je povinnou osobou dle nové právní úpravy v oblasti „AML/CFT?“ účinné od 10. 7. 2027, ale třeba také na informace k členění těchto povinných osob a k orgánům dozoru, které je budou dohlížet. V této souvislosti považujeme také za důležité zmínit, kdo je v současnosti povinnou osobou, ale v budoucnu jí už být nemusí a naopak, tzn. kdo nyní status povinné osoby nemá, ale do budoucna se povinnou osobou stane. Dotkneme se také centrálního rejstříku povinných osob a jeho významu. V závěru článku pak představíme budoucí systém dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v České republice.

Nejen prostřednictvím tohoto článku, ale i těmi navazujícími, je snahou Finančního analytického úřadu (dále také „FAÚ“) edukovat a poskytnout informace k vybranému tématu. V této souvislosti je důležité opětovně zdůraznit, že se jedná o informace dostupné k okamžiku vydání článku, kdy prováděcí předpisy k AML balíčku jsou ve většině případů ve stadiu tvorby nebo schvalování a vnitrostátní právní předpisy v této oblasti jsou stále v legislativním procesu. Připravované vnitrostátní právní předpisy budou platné až v příštím roce, přičemž jejich účinnost by měla nastat ve stejném okamžik, kdy se stane účinným „AML balíček“, tedy ke dni 10. 7. 2027. Tento článek pracuje s předpokladem, že implementační lhůta bude ze strany ČR dodržena a vnitrostátní právní předpisy budou účinné k výše uvedenému datu.

Kde je upraveno „kdo je povinnou osobou“ a podle jakých kategorií můžeme povinné osoby členit

Nejprve si musíme upřesnit, v návaznosti na první článek FAÚ (*Prameny práva v oblasti AML/CFT od 10. 7. 2027*), který právní předpis bude stanovovat „kdo je povinnou osobou“. Jedná se o dva předpisy, a to:

- **AML nařízení¹**
- **zákon o ekonomické ochraně státu (dále jen „ZEOS“)².**

V § 4 ZEOS jsou vymezeny všechny povinné osoby. Dle tohoto ustanovení se povinnou osobou pro účely tohoto zákona rozumí **osoba s vazbou na Českou republiku, která v České republice je:**

- **povinnou osobou podle čl. 3 AML nařízení** - odkaz v písm. a)
- **tzv. národní povinnou osobou** - povinné osoby vymezené pod písm. b) až i).

¹ Zkratka pro [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1624 ze dne 31. května 2024, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu](#)

² V současné době je zákon o ekonomické ochraně státu ještě ve fázi návrhu.

V AML nařízení i v ZEOS je vždy uveden taxativní (tedy uzavřený) výčet povinných osob. Povinnosti plynoucí z AML nařízení pak dopadají na všechny povinné osoby³.

Obdobně jako je tomu nyní, i v budoucnu bude platit, že subjekt se stává povinnou osobou pouze při profesionálním výkonu činnosti, která zakládá postavení povinné osoby (dále jen „AML/CFT relevantní činnost“).

Příklad: Realitní zprostředkovatel je povinnou osobou, když v rámci výkonu živnostenského podnikání zprostředkovává prodej nemovitosti. Povinnou osobou však nebude, pokud bude prodávat svůj automobil, který používal při dopravě za účelem umožnění prohlídky nabízené nemovitosti klientovi, byť byl tento automobil zařazený do jeho obchodního majetku. Důvodem je skutečnost, že prodej automobilu není jeho profesionální činností, jde o správu vlastního majetku.

Povinné osoby lze různě kategorizovat a my se zaměříme na dvě hlavní členění, se kterými pracuje i ZEOS, a to:

1. **kategorizaci podle druhu povinné osoby**
2. **kategorizaci podle typu povinné osoby.**

Nejvyšší možné členění poskytuje kategorizace podle druhů povinných osob ve smyslu přílohy č. 2 ZEOS. Druhy povinné osoby se od sebe liší podle vykonávané AML/CFT relevantní činnosti. Druhy povinných osob můžeme dělit podle následujících kritérií:

1. **Podle předpisu, z něhož vyplývá status povinné osoby**
 - AML nařízení
 - ZEOS
2. **Podle sektoru**
 - finanční sektor
 - nefinanční sektor

Jak jsme již uvedli výše, kromě kategorizace podle druhů povinných osob se také provádí kategorizace podle typu povinné osoby ve smyslu přílohy č. 2 ZEOS, která vyjadřuje intenzitu hospodářské angažovanosti povinné osoby v České republice. Jinými slovy typ povinné osoby nám říká, jaká je povaha a rozsah podnikatelské činnosti povinné osoby v České republice.

Rozlišujeme následující **4 typy povinných osob**:

1) Povinná osoba se sídlem v České republice

Příklad: Podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba se sídlem v ČR, která je povinnou osobou např. poskytovatel služeb pro svěřenské fondy nebo služeb pro obchodní společnosti, nebo osoba, která v rámci pravidelné nebo hlavní profesní činnosti obchoduje s drahými kovy a kameny.

2) Povinná osoba se sídlem v zahraničí, která má v České republice provozovnu

Příklad: Společnost se sídlem v Německu, která obchoduje se zbožím vysoké hodnoty si v ČR zřídí provozovnu.

³ Kromě toho z čl. 80 odst. 1 AML nařízení plynou povinnosti i pro osoby obchodující se zbožím nebo poskytující služby, ačkoli tyto subjekty povinnými osobami nejsou. Jedná se o **omezení plateb v hotovosti**, kdy mohou přijmout nebo provést platbu v hotovosti pouze do částky 10 000 EUR nebo ekvivalentní částky v národní nebo cizí měně, ať už je transakce prováděna v rámci jedné operace, nebo v rámci několika zjevně souvisejících operací.

- 3) Vydavatel elektronických peněz, poskytovatel platebních služeb nebo poskytovatel služby související s kryptoaktivy působící na území České republiky v rámci volného pohybu služeb prostřednictvím zástupců, distributorů nebo jiných druhů infrastruktury, včetně případů, kdy je činnost prováděna na základě povolení k poskytování platebních služeb získaného v jiném členském státě

Tento typ povinné osoby se týká pouze vybraných povinných osob z finančního sektoru, a to vydavatelů elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb, poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy (CASP).

4) Provozovatel hazardních her neusazený v České republice

Definice „usazení“ resp. „státu usazení“ pro účely ZEOS je uvedena v § 5 písm. c) ZEOS.

Příklad: Provozovatel hazardních her usazený na Maltě (např. právnická osoba se sídlem na Maltě), který provozuje on-line hazardní hry dostupné on-line i v České republice.

Kategorizace podle předpisu, z něhož vyplývá status povinné osoby

V rámci této kategorizace status povinné osoby vyplývá:

1. z AML nařízení
2. ze ZEOS.

1. AML nařízení

Status povinné osoby vyplývá především z čl. 3 AML nařízení. Zde je obsažen jednotný **evropský seznam povinných osob**. Status těchto povinných osob je tedy přímo v čl. 3, ale u některých povinných osob je pak jejich definice zakotvena v čl. 2 AML nařízení.

Příklad: V čl. 3 odst. 3 písm. c) AML nařízení se mezi evropské povinné osoby řadí „poskytovatelé služeb pro svěřenské fondy nebo služeb pro obchodní společnosti“. V čl. 2 odst. 1 bod 11 AML nařízení je pak definováno, kdo je „poskytovatelem služeb pro svěřenské fondy nebo obchodní společnosti“. Je to fyzická či právnická osoba, která v rámci svého podnikání poskytuje třetím osobám některou ze služeb uvedených v tomto ustanovení.

Některé z evropských povinných osob jsou pak detailněji upraveny ve vnitrostátních právních řádech. Ustanovení § 6 ZEOS nazvané „Vymezení pojmů k jednotlivým druhům povinných osob“, stanovuje k vybraným evropským povinným osobám jednoznačnou identifikaci, aby bylo zřejmé, kdo je dle českého právního řádu považován za povinnou osobu ve smyslu AML nařízení.

Příklad: Čl. 3 odst. 3 písm. a) AML nařízení mezi evropské povinné osoby řadí fyzické nebo právnické osoby při výkonu jejich profesních činností, kterou je v daném případě „externí účetní“. V § 6 písm. l) ZEOS je pak tato povinná osoba upřesněna, kdy „externí účetní“ je osoba oprávněná provozovat živnostenskou činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence podle živnostenského zákona s výjimkou osoby, která vykonává pouze mzdovou agendu a toto ohlásila do Centrálního rejstříku povinných osob.

2. ZEOS

Vedle toho mohou členské státy stanovit i tzv. **národní povinné osoby**. Tato možnost úzce souvisí s rizikem praní peněz a financování terorismu na národní úrovni, jelikož tomuto riziku jsou vystaveny subjekty i v dalších odvětvích, kromě povinných osob stanovených v AML nařízení. Tento rizikově orientovaný přístup zajišťuje, aby členské státy mohly přijmout vlastní opatření AML/CFT, která snižují riziko na národní úrovni. Pokud však členské státy ke dni 9. 7. 2024 již uplatňovaly vnitrostátní AML předpisy na jiná odvětví než povinné osoby dle AML nařízení, mohou dle AMLD6 na tato odvětví uplatnit celé AML nařízení nebo jeho část. Jedná se tedy o zajištění kontinuity ve vztahu k již zavedeným národním povinným osobám. Pokud členský stát identifikuje exponované odvětví na vnitrostátní úrovni až následně, oznámí Evropské komisi svůj záměr zavést národní povinnou osobu včetně odůvodnění rizik a posouzení dopadu.

Národní povinné osoby v ČR explicitně vymezuje ustanovení § 4 písm. b) až i) ZEOS. Některé z nich mají své místo v AML zákoně již nyní, a to s ohledem na riziko praní špinavých peněz a financování terorismu dle národního hodnocení rizik.

Příklad: Osoby oprávněné vykonávat činnost insolvenčního správce nebo restrukturalizačního správce jsou nyní povinnou osobou dle § 2 odst. 1 písm. m) AML zákona a tato národní povinná osoba je také stanovena v ustanovení § 4 písm. c) a d) ZEOS.

V § 4 písm. e) ZEOS se *de lege ferenda* zavádí i nová národní povinná osoba, a to osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti poskytuje služby převozu peněžní hotovosti.

Na závěr této kapitoly je důležité zdůraznit, že na vznik statusu povinné osoby nemají vliv žádná jiná ustanovení než relevantní ustanovení v AML nařízení a § 4 ZEOS. To platí i pro přílohu č. 2 ZEOS, kde se stanoví seznam druhů povinných osob. Tato příloha tak sama o sobě nezakládá status povinné osoby, ale pouze stanoví podrobnou kategorizaci povinných osob.

Kategorizace podle sektorů

Dle sektorů členíme povinné osoby do 2 hlavních sektorů, a to:

1. **Finanční sektor**
2. **Nefinanční sektor**

Rozdělení povinných osob dle finančního a nefinančního sektoru historicky vyplývá z FATF Doporučení⁴. FATF Doporučení tyto dva hlavní sektory rozlišují, když zakotvují termín „*Financial institution*“, tj. finanční instituce a termín „*Designated Non-Financial Businesses and Professions*“ tzv. DNFBPs, tj. Povinné nefinanční subjekty a profese.

Dělení na finanční a nefinanční sektor se odráží také v AML balíčku, a to mimo jiné i v souvislosti s výkonem dohledové činnosti, kdy AMLD6 v čl. 2 rozlišuje pojmy „*nefinanční sektor*“, „*finanční orgán dozoru*“ a „*nefinanční orgán dozoru*“. **Nefinančním sektorem se pak rozumí povinné osoby uvedené v čl. 3 bodě 3 AML nařízení.**

⁴ FATF Doporučení jsou Mezinárodní standardy v boji proti praní peněz a financování terorismu vydávané Finančním akčním výborem neboli FATF.

Členění na finanční a nefinanční sektor je pak výslovně promítnuto také v ZEOS, který v ustanovení § 7 vymezuje pojmy ke správnímu dozoru a v písm. d) a e) tohoto ustanovení zavádí pro účely ZEOS následující definice:

- „**finančním sektorem**“ se rozumí úvěrové instituce a finanční instituce
- „**nefinančním sektorem**“ se rozumí povinné osoby s výjimkou finančních a úvěrových institucí.

Zavedením těchto definic pro účely ZEOS jsou tak pokryty i národní povinné osoby.

Výše uvedené můžeme shrnout následovně:

1. **Finanční sektor** je tak tvořený povinnými osobami, které jsou úvěrovou institucí nebo finanční institucí ve smyslu čl. 3 odst. 1 a 2 AML nařízení.
2. **Nefinanční sektor**, který je tvořený povinnými osobami, kterými jsou fyzické nebo právnické osoby při výkonu jejich profesních činností ve smyslu čl. 3 odst. 3 AML nařízení. Dále sem patří národní povinné osoby zakotvené v ZEOS.

Kdo je povinnou osobou podle nové právní úpravy?

V této kapitole si detailně shrneme jednotlivé druhy povinných osob včetně uvedení „z jakého ustanovení status povinné osoby plyne“, přičemž pro AML nařízení využijeme v této kapitole zkratku „AMLR“. Pro přehlednost provedeme jejich rozdělení na povinné osoby z finančního sektoru a povinné osoby z nefinančního sektoru. V rámci finančního sektoru pak rozebereme, kdo spadá pod definici „finanční instituce“. Nefinanční sektor pak bude odrážet, zda se jedná o evropskou povinnou osobu nebo o národní povinnou osobu.

Tabulka č. 1 – Povinné osoby z finančního sektoru – základní dělení

Povinná osoba	Status povinné osoby plyne z ustanovení
Úvěrové instituce	čl. 3(1) AMLR
Finanční instituce	čl. 3(2) AMLR

Definice „úvěrové instituce“ je stanovena v čl. 2(1)(5) AMLR a obsahuje:

- a) úvěrové instituce ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 1 nařízení (EU) č. 575/2013;
- b) pobočku úvěrové instituce ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 17 nařízení (EU) č. 575/2013, pokud se nachází v Unii, bez ohledu na to, zda se její ústředí nachází v členském státě nebo ve třetí zemi;

Definice „finanční instituce“ je stanovena v čl. 2(1)(6) AMLR, přičemž její obsah je promítnutý v níže uvedené tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 – Povinné osoby spadající pod definici „finanční instituce“

Povinná osoba	Status povinné osoby plyne z ustanovení
Podnik jiný než úvěrová instituce nebo investiční podnik, který vykonává jednu nebo více činností uvedených v příloze I bodech 2 až 12, 14 a 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU*, včetně činnosti směnárů (bureaux de change), avšak s výjimkou činností uvedených v příloze I bodě 8 směrnice (EU) 2015/2366,	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(a) AMLR

nebo podnik, jehož hlavní činností je nabývání účastí, včetně finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti a finanční holdingové společnosti se smíšenou činností. <i>* Poznámka: Níže uvádíme konkrétní kategorie povinné osoby podle přílohy I bodu 2 až 12, 14 a 15 výše uvedené směrnice 2013/36/EU:</i> 2. Poskytování úvěrů včetně mimo jiné spotřebitelského úvěru, úvěrových smluv týkajících se nemovitého majetku, faktoringu, s postihem nebo bez postihu, financování obchodních transakcí (včetně forfeitingu). 3. Finanční leasing. 4. Platební služby ve smyslu čl. 4 bodu 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366. 5. Vydávání a správa jiných prostředků k provádění plateb (např. cestovních šeků a bankovních směnec), pokud tato činnost nespadá pod bod 4. 6. Záruky a závazky. 7. Obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta: a) s nástroji peněžního trhu (šeky, směnkami, vkladními listy atd.); b) s peněžními prostředky v cizích měnách; c) v oblasti termínových obchodů a opcí; d) v oblasti měnových a úrokových obchodů nebo e) s převoditelnými cennými papíry. 8. Účast na vydávání cenných papírů a poskytování souvisejících služeb. 9. Poradenství pro podniky ve věcech kapitálové struktury, průmyslové strategie a v souvisejících otázkách a poradenství a služby v oblasti fúzí a koupě podniků. 10. Peněžní makléřství. 11. Obhospodařování cenných papírů klienta na jeho účet a související poradenství. 12. Uložení a správa cenných papírů. 14. Úschova cenností. 15. Vydávání elektronických peněz včetně elektronických peněžních tokenů ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114	
Pojišťovna ve smyslu čl. 13 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES, pokud vykonává činnosti související s životním pojištěním nebo jiné pojišťovací činnosti související s investicemi, na které se uvedená směrnice vztahuje, včetně pojišťovacích holdingových společností a pojišťovacích holdingových společností se smíšenou činností ve smyslu čl. 212 odst. 1 písm. f) a g) směrnice 2009/138/ES	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(b) AMLR
Zprostředkovatel pojištění ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 3 směrnice (EU) 2016/97, jedná-li ve vztahu k životnímu pojištění a jiným pojišťovacím službám souvisejícím s investicemi, s výjimkou zprostředkovatele pojištění, který nevybírá pojistné ani částky určené pro klienta a za jehož činnost odpovídá jedna nebo více pojišťoven nebo zprostředkovatelů v případě produktů, které se jich týkají	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(c) AMLR
Investiční podnik ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(d) AMLR

Subjekt kolektivního investování , zejména: i) subjekt kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 2009/65/ES a jeho správcovská společnost ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice nebo investiční společnost povolená v souladu s uvedenou směrnicí, která neurčila správcovskou společnost, zpřístupňující podílové jednotky SKIPCP k prodeji v Unii; ii) alternativní investiční fond ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/61/EU a jeho správce ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice spadající do oblasti působnosti podle článku 2 uvedené směrnice	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(e) AMLR
Centrální depozitář cenných papírů ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(f) AMLR
Věřitel ve smyslu čl. 4 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU a čl. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(g) AMLR
Zprostředkovatel úvěru ve smyslu čl. 4 bodu 5 směrnice 2014/17/EU a čl. 3 písm. f) směrnice 2008/48/ES při držení peněžních prostředků ve smyslu čl. 4 bodu 25 směrnice (EU) 2015/2366 v souvislosti se smlouvou o úvěru, s výjimkou zprostředkovatele úvěru vykonávajícího činnosti, za něž je odpovědný jeden nebo více věřitelů nebo zprostředkovatelů úvěru	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(h) AMLR
Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(i) AMLR

Tabulka č. 3 – Povinné osoby z nefinančního sektoru (stanovené v AMLR)

Povinná osoba	Status povinné osoby plyne z ustanovení
Auditoři, externí účetní a daňoví poradci a jakékoli jiné fyzické či právnické osoby, včetně nezávislých právnických profesí, jako jsou právníci, kteří se zaváží poskytovat hmotnou pomoc, podporu či poradenství v daňových záležitostech jako hlavní předmět obchodní či profesní činnosti, a to buď přímo, či prostřednictvím jiných osob, s nimiž je tato jiná osoba spojena	čl. 3(3)(a) AMLR
Notáři, právníci a jiné nezávislé právnické profese , jestliže se účastní, ať tím, že jedná jménem svého klienta nebo v zastoupení svého klienta při jakékoli finanční transakci nebo transakci s nemovitostmi, nebo že napomáhají při plánování nebo provádění transakcí pro svého klienta, které se týkají: i. nákupu nebo prodeje nemovitého majetku nebo podnikatelských subjektů; ii. správy peněz, cenných papírů nebo jiných aktiv klienta, včetně kryptoaktiv; iii. otevírání nebo správy bankovních nebo spořicíh účtů, účtů cenných papírů nebo účtů kryptoaktiv; iv. organizování příspěvků potřebných k vytvoření, provozování nebo řízení společností; v. vytváření, zakládání, provozování nebo řízení svěřenských fondů, společností, fundací nebo podobných útvarů;	čl. 3(3)(b) AMLR

Poskytovatelé služeb pro svěřenské fondy nebo služeb pro obchodní společnosti	čl. 3(3)(c) AMLR
Realitní makléři a další profesionální pracovníci v oblasti nemovitostí v rozsahu, v jakém jednájí jako zprostředkovatelé při transakcích v oblasti nemovitostí, a to i ve vztahu k pronájmu nemovitostí ve spojení s transakcemi, u nichž výše měsíčního nájmu dosáhne výše alespoň 10 000 EUR nebo ekvivalent této částky v národní měně, bez ohledu na způsob platby	čl. 3(3)(d) AMLR
Osoby, které v rámci pravidelné nebo hlavní profesní činnosti obchodují s drahými kovy a kameny	čl. 3(3)(e) AMLR
Osoby, které v rámci pravidelné nebo hlavní profesní činnosti obchodují se zbožím vysoké hodnoty	čl. 3(3)(f) AMLR
Poskytovatelé služeb hazardních her	čl. 3(3)(g) AMLR
Poskytovatelé služeb skupinového financování a zprostředkovatelé skupinového financování	čl. 3(3)(h) AMLR
Osoby obchodující či jednáající jako zprostředkovatelé při obchodování s kulturními statky , jestliže hodnota transakce nebo souvisejících transakcí činí nejméně 10 000 EUR nebo ekvivalent v národní měně, a to i tehdy, pokud je tato činnost vykonávána uměleckými galeriemi a aukčními síněmi	čl. 3(3)(i) AMLR
Osoby skladující, obchodující či jednáající jako zprostředkovatelé při obchodování s kulturními statky a zbožím vysoké hodnoty, které je prováděno ve svobodných pásmech a celních skladech , jestliže hodnota transakce nebo souvisejících transakcí činí alespoň 10 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně	čl. 3(3)(j) AMLR
Zprostředkovatelé hypotečních a spotřebitelských úvěrů jiní než úvěrové instituce a finanční instituce , s výjimkou zprostředkovatelů úvěrů provádějících činnosti, za něž je odpovědný jeden nebo více věřitelů nebo zprostředkovatelů úvěrů	čl. 3(3)(k) AMLR
Provozovatelé investiční migrace , kteří mohou zastupovat nebo nabízet zprostředkovatelské služby státním příslušníkům třetích zemí usilujícím o získání práv k pobytu v členském státě výměnou za jakýkoli druh investice, včetně kapitálových převodů, nákupu nebo pronájmu majetku, investic do státních dluhopisů, investic do společností, darů nebo dotací pro veřejné statky a příspěvků do státního rozpočtu.	čl. 3(3)(l) AMLR
Nefinanční holdingové společnosti se smíšenou činností	čl. 3(3)(m) AMLR
Fotbaloví agenti	čl. 3(3)(n) AMLR
Profesionální fotbalové kluby v případě těchto transakcí: i. transakce s investorem; ii. transakce se sponzorem; iii. transakce s fotbalovými agenty nebo jinými zprostředkovateli; iv. transakce za účelem přestupu fotbalového hráče.	čl. 3(3)(o) AMLR

Tabulka č. 4 – Povinné osoby z nefinančního sektoru (stanovené v ZEOS)

Povinná osoba	Status povinné osoby plyne z ustanovení
Osoba, jejímž předmětem podnikání je obchodování s nemovitou věcí nebo s podílem v bytovém družstvu, při nákupu nebo prodeji nemovité věci nebo podílu v bytovém družstvu	§ 4 písm. b) ZEOS
Osoba oprávněná vykonávat činnost insolvenčního správce nebo hostujícího insolvenčního správce nebo osoba ustanovená do funkce insolvenčního správce v jednotlivém řízení, dokud trvají povinnosti vyplývající z výkonu této funkce podle insolvenčního zákona	§ 4 písm. c) ZEOS
Osoba oprávněná vykonávat činnost restrukturalizačního správce nebo osoba ustanovená do funkce restrukturalizačního správce	§ 4 písm. d) ZEOS
Osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti poskytuje služby převozu peněžní hotovosti	§ 4 písm. e) ZEOS
Poskytovatel služeb souvisejících s virtuálním aktivem	§ 4 písm. f) ZEOS
Osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti přejímá za úplatu dluhy nebo postupuje za úplatu pohledávky nebo s nimi obchoduje a která není finanční institucí	§ 4 písm. g) ZEOS
Národní správce rejstříku obchodování s povolenkami podle zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů	§ 4 písm. h) ZEOS
Česká národní banka, při vedení účtů a poskytování bankovních služeb s výjimkou účtů, které Česká národní banka vede povinně podle zákona o rozpočtových pravidlech, a bankovních služeb s těmito účty souvisejících	§ 4 písm. i) ZEOS

Kdo se stane nově povinnou osobou

S účinností od 10. 7. 2027 se nově stanou povinnou osobou například níže uvedené subjekty:

- **Podnik, jehož hlavní činností je nabývání účastí, včetně finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti a finanční holdingové společnosti se smíšenou činností**
- **Obchodník se zbožím vysoké hodnoty⁵**
- **Osoby skladující kulturní statky a zbožím vysoké hodnoty ve svobodných pásmech a celních skladech** (pokud hodnota transakce nebo souvisejících transakcí činí 10 000 EUR a více)
- **Provozovatel investiční migrace**
- **Nefinanční holdingové společnosti se smíšenou činností**
- **Poskytovatel služby převozu peněžní hotovosti**

Již v prvním článku FAÚ jsme upozorňovali na dělenou účinnost, přičemž příklad, který jsme uváděli, se týká právě nové povinné osoby, na niž AML nařízení a související právní úprava dopadne až od 10. 7. 2029.

⁵ Obchodníci se zbožím vysoké hodnoty prodávají či nakupují:

- 1) šperky, zlatnické a stříbrnické zboží v hodnotě přesahující 10 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně;
- 2) hodiny a hodinky v hodnotě přesahující 10 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně;
- 3) motorová vozidla, jejichž cena přesahuje 250 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně;
- 4) letadla, jejichž cena přesahuje 7 500 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně;
- 5) plavidla, jejichž cena přesahuje 7 500 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně.

Jedná se o:

- **Fotbalové agenty a**
- **Profesionální fotbalové kluby.**

V ustanovení § 6 písm. j) ZEOS jsou uvedeny zákonné podmínky určující, který profesionální fotbalový klub se stane tím vybraným a bude mít status povinné osoby. První podmínkou je skutečnost, že se takový klub účastní nejvyšší národní fotbalové ligy. Druhou podmínkou je skutečnost, že klub neprokáže orgánu dozoru, že jeho roční úhrn čistého obratu v každém z posledních dvou kalendářních let byl nižší než 5 000 000 EUR. Orgánem dozoru nad touto povinnou osobu bude Finanční analytický úřad.

Kdo již nebude povinnou osobou dle nové právní úpravy

V návaznosti na předchozí kapitolu je třeba také shrnout, která obchodní činnost již nebude od 10. 7. 2027 zakládat status povinné osoby oproti stávající právní úpravě, kterou je AML zákon.

Tabulka č. 5 - Kdo již například nebude povinnou osobou

Povinná osoba	Ustanovení AML zákona, které nyní zakládá status povinné osoby
Poskytovatel služby informování o platebním účtu	§ 2 odst. 1 písm. b) bod 5 AML zákona
Osoba oprávněná k obchodování s použitým zbožím nebo ke zprostředkování takových obchodů nebo k přijímání věcí do zástavy	§ 2 odst. 1 písm. j) AML zákona
Externí účetní vykonávající výlučně jen mzdovou agendu ⁶	§ 2 odst. 1 písm. e) AML zákona
Podnikatel nebo právnická osoba při obchodu v hotovosti v hodnotě 10 000 EUR nebo vyšší	§ 2 odst. 2 písm. c) a d) AML zákona

V této souvislosti je však třeba upozornit, že je možné a v některých případech i pravděpodobné, že se pro někoho status povinné osoby nezmění, jelikož bude aktivován z titulu jiného druhu povinné osoby.

Příklad: Pokud je dnes předmětem obchodu s použitým zbožím šperk, jehož hodnota je více než 10 000 EUR, pak by tento obchod v budoucnu zakládal status povinné osoby, a to v souvislosti s činností osoby, která v rámci pravidelné nebo hlavní profesní činnosti obchoduje se zbožím vysoké hodnoty. Tato nová povinná osoba je stanovena v čl. 3(3)(f) AML nařízení a seznam zboží vysoké hodnoty je stanoven v příloze IV AMLR, přičemž pod bodem 1 jsou šperky, zlatnické a stříbrnické zboží v hodnotě přesahující 10 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně.

Centrální rejstřík povinných osob

V části páté, hlavě III ZEOS je úprava týkající se **centrálního rejstříku povinných osob** (dále také „CRPO“), který je informačním systémem shromažďujícím zákonem stanovené informace ke všem povinným osobám v ČR. Správcem CRPO je Finanční analytický úřad. CRPO má svůj význam nejen pro účely shromáždění základních údajů, týkajících se všech povinných osob v ČR, ale současně pro

⁶ V souladu s § 6 písm. j) ZEOS musí být splněna podmínka, že externí účetní vykonávající **pouze** mzdovou agendu tuto skutečnost ohlásila do Centrálního rejstříku povinných osob.

zákonem stanovené povinné osoby, zakotvuje povinnost zápisu jako podmínku pro oprávněný výkon dané činnosti.

Do CRPO se propisují nebo zapisují údaje o:

- **povinné osobě,**
- **jejím skutečném majiteli,**
- **členu vrcholného vedení povinné osoby,**
- **pracovníkovi pro dodržování předpisů povinné osoby**
- **kontaktní osobě pro Finanční zpravodajskou jednotku⁷** (platí jen, pokud si povinná osoba určí kontaktní osobu).

Automatický průpis se bude týkat údajů, které jsou obsaženy v základních registrech, a to v rozsahu, v jakém jsou v nich vedeny. Dále se do CRPO propíší další údaje z informačních systémů veřejné správy, ale pouze v případě, že jsou s CRPO propojeny.

Přístup k údajům v CRPO je velmi omezený, a to pouze pro zákonem stanovené orgány, přičemž i pro většinu z nich (v závislosti na jejich věcné působnosti) je jejich oprávnění omezeno jen na určitý okruh údajů.

Příklad: Údaje o kontaktní osobě pro Finanční zpravodajskou jednotku jsou přístupné pouze této jednotce a povinné osobě, které se týkají. To znamená, že žádný jiný orgán, než Finanční zpravodajská jednotka nemůže informace o kontaktní osobě z CRPO získat.

Přechodné ustanovení ZEOS stanovuje, že **spuštění centrálního registru povinných osob je vázáno na oznámení FAÚ**, které bude učiněno prostřednictvím jeho úřední desky. V oznámení bude uvedeno datum zahájení zápisu údajů do CRPO.

V souvislosti s CRPO je důležité upozornit na následek, pokud příslušný subjekt (výslovně uvedený v zákoně) nebude zapsán v CRPO. V takovém případě v souladu s § 29 ZEOS nebude oprávněn vykonávat zapisovanou činnost, která je podnikatelskou činností uvedenou v § 29, která zakládá status povinné osoby. Pokud tedy bude tato činnost vykonávána bez splnění povinnosti zápisu do CRPO dle ustanovení § 29 odst. 1 písm. c ZEOS, půjde o neoprávněné podnikání a přestupek dle ZEOS.

Systém AML/CFT dohledu v České republice

Co si máme představit pod pojmem „**Systém AML/CFT dohledu**“?

V čl. 2 odst. 1 bod 3 nařízení o AMLA je uvedena následující definice tohoto pojmu „**systémem dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu se rozumějí orgán a orgány dohledu v členských státech**“.

Pojem „**orgán dohledu**“ je pak definován v čl. 2 odst. 1 bod 43 AML nařízení jako orgán dozoru, který je veřejnoprávním subjektem, nebo orgán veřejné moci dohlížející na orgány stavovské samosprávy při výkonu jejich dohledových funkcí podle čl. 37 AMLD6, nebo AMLA, jedná-li jako orgán dozoru.

⁷ Roli Finanční zpravodajské jednotky České republiky plní vnitřní organizační jednotka FAÚ, která je funkčně nezávislá a organizačně oddělená od řídicích a výkonných struktur FAÚ.

Zjednodušeně řečeno, součástí systému AML/CFT dohledu jsou:

- **orgány, které jsou věcně příslušné k dohledu nad povinnými osobami v daném státě** (národní orgány dozoru a AMLA),
- **orgány, které vykonávají dohled nad orgány stavovské samosprávy (profesní komory)**, pokud je těmto profesním komorám v daném státě svěřen dozor v oblasti AML/CFT nad jejich členy.

S novou AML/CFT právní úpravou dochází v ČR k některým proměnám v systému AML/CFT dohledu.

Ty nejvýznamnější změny lze shrnout do čtyř bodů:

1. Dohled bude pouze výlučný

Výlučnost spočívá ve skutečnosti, že pro příslušnou činnost povinné osoby bude pouze jeden orgán dozoru. Ustupuje se tak od sdíleného dohledu, kdy pravomoc výkonu dohledových činností nad některými povinnými osobami dle AML zákona mají dva orgány dozoru. Např. úvěrové instituce jsou dohlíženy Českou národní bankou (dále jen „ČNB“) a FAÚ, přičemž od 10. 7. 2027 bude (za předpokladu účinnosti ZEOS) tato pravomoc náležet pouze ČNB. Každá povinná osoba bude tedy z důvodu její činnosti, která z ní dělá povinnou osobu, dohlížena pouze jedním orgánem dozoru. To však neznamená, že jeden subjekt nemůže být z důvodu vykonávání více různých činností dohlížen několika orgány dozoru.

2. Dohled nad povinnými osobami se bude dělit do dvou skupin

S ohledem na povahu činnosti povinné osoby se bude dohled nad povinnými osobami dělit na:

- dohled nad povinnými osobami z finančního sektoru
- dohled nad povinnými osobami z nefinančního sektoru.

V souladu s tímto dělením se také definuje v čl. 2 AMLD6 pojem „**finanční orgán dozoru**“ jako orgán dozoru pověřený dohledem nad úvěrovými institucemi a finančními institucemi a „**nefinanční orgán dozoru**“ jako orgán dozoru pověřený dohledem nad nefinančním sektorem.

3. Dohled nad povinnými osobami z finančního sektoru bude členěn na přímý a nepřímý

Již první článek FAÚ informoval o evropském orgánu boje proti praní peněz a financování terorismu (AMLA). Co se týče **přímého dohledu**, tak AMLA provede výběr zpravidla 40 povinných osob tzv. „*selected obliged entities (SOEs)*“ neboli „**vybraných povinných osob**“, které bude minimálně po dobu 3 let dohlížet. Pod přímý dohled AMLA přejde skupina významných a nejvíce rizikových úvěrových a finančních institucí nebo jejich skupin na nejvyšší úrovni konsolidace v EU, které působí v 6 či více členských státech. Seznam vybraných povinných osob k přímému dohledu AMLA bude zveřejněn. Vybrané povinné osoby stejně jako povinné osoby, které mohly být vybrány s ohledem na splnění podmínek pro výběr tzv. „nevybrané povinné osoby“, budou hradit stanovený roční poplatek AMLA. Ten bude mezi vybrané povinné osoby a tzv. „nevybrané povinné osoby“ rozdělen tak, že na „nevybrané povinné osoby“ připadne v poměru k jejich příjmům nebo celkovému ročnímu obrátu nanejvýš 20 % výše poplatku připadající na vybrané povinné osoby se stejnou úrovní příjmů nebo obrátu.

Nad ostatními povinnými osobami bude AMLA vykonávat pouze nepřímý dohled, tj. bude dohlížet na to, jak vykonávají dohled národní orgány dozoru.

4. Zavádí se orgán veřejné moci dohlízející nad orgány stavovské samosprávy při výkonu jejich dohledových funkcí v oblasti AML/CFT

Jelikož si Česká republika zvolila variantu, kdy v rámci nefinančního sektoru bude nad povinnými osobami uvedenými v čl. 3 bodu 3) písm. a) a b) AMLR, tj. členy příslušných profesních komor, vykonávat dozor sama profesní komora, pak musí stát v souladu s požadavky AMLD6 určit orgán veřejné moci, který bude nad příslušnou profesní komorou v dané oblasti vykonávat dohled. Tento orgán ponese odpovědnost za výkon dohledu prováděný příslušnými komorami ve vztahu k AMLA, přičemž bude působit jako prostředník mezi AMLA a komorami jako nefinančními orgány dozoru.

Kdo bude orgánem dozoru v oblasti AML/CFT od 10. 7. 2027⁸?

Dle návrhu ZEOS by funkci národního orgánu dozoru měly plnit celkem 4 veřejnoprávní instituce a 5 příslušných profesních komor. Role orgánu veřejné moci, který bude vykonávat dohled nad příslušnými profesními komorami, by se pak měly zhostit 2 orgány veřejné moci.

FINANČNÍ SEKTOR

- AMLA
- Česká národní banka
- Finanční analytický úřad

NEFINANČNÍ SEKTOR

- Finanční analytický úřad
- Česká národní banka
- Celní správa ČR
- Česká obchodní inspekce
- Komora auditorů České republiky
- Komora daňových poradců České republiky
- Notářská komora České republiky
- Česká advokátní komora
- Exekutorská komora České republiky

ORGÁNY VEŘEJNÉ MOCI DOHLÍŽEJÍCÍ NAD PŘÍSLUŠNÝMI KOMORAMI

- Ministerstvo spravedlnosti České republiky (ČAK, NK ČR, EK ČR)
- Finanční analytický úřad (KDP, KAČR)

Dohled ČNB

Poznámka: Níže uvedený přehled vychází z kategorií úvěrových a finančních institucí uvedených v AMLR. Zařazení subjektu do některé z těchto kategorií však samo o sobě neznamená, že orgánem dozoru je ČNB. V souladu s § 47 odst. 1 ZEOS bude ČNB vykonávat dohled pouze nad těmi finančními institucemi, které současně (i) vykonávají činnost na základě povolení, licence nebo registrace udělené ČNB (popř. obdobného oprávnění uděleného zahraničním orgánem pro působení v České republice) a (ii) podléhají dohledu ČNB podle jiného sektorového právního předpisu. Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Nad finančními institucemi, které uvedené podmínky nesplňují, bude dohled vykonávat FAÚ.

⁸ Za splnění předpokladu, že ZEOS nabude účinnosti od 10. 7. 2027.

Povinná osoba	Ustanovení
Úvěrové instituce Podnik jiný než úvěrová instituce nebo investiční podnik, který vykonává jednu nebo více činností uvedených v příloze I bodech 2 až 12 a 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU*, včetně činnosti směnárny, avšak s výjimkou činností uvedených v příloze I bodě 8 směrnice (EU) 2015/2366, včetně finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti a finanční holdingové společnosti se smíšenou činností <i>* Poznámka: Níže uvádíme konkrétní kategorie povinných osob podle přílohy I bodů 2 až 12 a 15 výše uvedené směrnice 2013/36/EU, které budou dohlíženy ČNB:</i> 2. Poskytování úvěrů včetně mimo jiné spotřebitelského úvěru, úvěrových smluv týkajících se nemovitého majetku, faktoringu, s postihem nebo bez postihu, financování obchodních transakcí (včetně forfeitingu) [pouze pro spotřebitele]. 3. Finanční leasing [pouze pro spotřebitele] 4. Platební služby ve smyslu čl. 4 bodu 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366. 5. Vydávání a správa jiných prostředků k provádění plateb (např. cestovních šeků a bankovních směnec), pokud tato činnost nespadá pod bod 4. 6. Záruky a závazky [pouze pro spotřebitele] 7. Obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta: a) s nástroji peněžního trhu (šeky, směnkami, vkladními listy atd.); b) s peněžními prostředky v cizích měnách; c) v oblasti termínových obchodů a opcí; d) v oblasti měnových a úrokových obchodů nebo e) s převoditelnými cennými papíry. 8. Účast na vydávání cenných papírů a poskytování souvisejících služeb. 9. Poradenství pro podniky ve věcech kapitálové struktury, průmyslové strategie a v souvisejících otázkách a poradenství a služby v oblasti fúzí a koupě podniků. 10. Peněžní makléřství. 11. Obhospodařování cenných papírů klienta na jeho účet a související poradenství. 12. Uložení a správa cenných papírů. 15. Vydávání elektronických peněz včetně elektronických peněžních tokenů ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114	čl. 3(1) AMLR čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(a) AMLR
Pojišťovna ve smyslu čl. 13 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES, pokud vykonává činnosti související s životním pojištěním nebo jiné pojišťovací činnosti související s investicemi, na které se uvedená směrnice vztahuje, včetně pojišťovacích holdingových společností a pojišťovacích holdingových společností se smíšenou činností ve smyslu čl. 212 odst. 1 písm. f) a g) směrnice 2009/138/ES	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(b) AMLR
Zprostředkovatel pojištění ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 3 směrnice (EU) 2016/97, jedná-li ve vztahu k životnímu pojištění a jiným pojišťovacím službám souvisejícím s investicemi, s výjimkou zprostředkovatele pojištění, který nevybírá pojistné ani částky určené pro klienta a za jehož činnost odpovídá jedna nebo více pojišťoven nebo zprostředkovatelů v případě produktů, které se jich týkají	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(c) AMLR
Investiční podnik ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(d) AMLR

Povinná osoba	Ustanovení
Subjekt kolektivního investování, zejména: i) subjekt kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 2009/65/ES a jeho správcovská společnost ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice nebo investiční společnost povolená v souladu s uvedenou směrnicí, která neurčila správcovskou společnost, zpřístupňující podílové jednotky SKIPCP k prodeji v Unii; ii) alternativní investiční fond ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/61/EU a jeho správce ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice spadající do oblasti působnosti podle článku 2 uvedené směrnice	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(e) AMLR
centrální depozitář cenných papírů ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(f) AMLR
Věřitel ve smyslu čl. 4 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU a čl. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(g) AMLR
Zprostředkovatel úvěru ve smyslu čl. 4 bodu 5 směrnice 2014/17/EU a čl. 3 písm. f) směrnice 2008/48/ES při držení peněžních prostředků ve smyslu čl. 4 bodu 25 směrnice (EU) 2015/2366 v souvislosti se smlouvou o úvěru, s výjimkou zprostředkovatele úvěru vykonávajícího činnosti, za něž je odpovědný jeden nebo více věřitelů nebo zprostředkovatelů úvěru	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(h) AMLR
Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(i) AMLR
Poskytovatelé služeb skupinového financování	čl. 3(3)(h) AMLR
Zprostředkovatelé spotřebitelských úvěrů jiní než úvěrové instituce a finanční instituce, s výjimkou zprostředkovatelů úvěrů provádějících činnosti, za něž je odpovědný jeden nebo více věřitelů nebo zprostředkovatelů úvěrů (pozn. <i>zprostředkovatele spotřebitelských úvěrů jiného než na bydlení, kteří nejsou finanční institucí ve smyslu AMLR, ale jsou povinnou osobou podle čl. 3 odst. 3 písm. k) AMLR, nedohlíží ČNB ale FAÚ</i>)	čl. 3(3)(k) AMLR

Dohled FAÚ

Povinná osoba	Ustanovení
Podnik jiný než úvěrová instituce nebo investiční podnik, který vykonává jednu nebo více činností uvedených v příloze I bodech 2, 3, 6 a 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU, nebo podnik, jehož hlavní činností je nabývání účastí, mimo finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti a finanční holdingové společnosti se smíšenou činností	čl. 3(2) AMLR ve spojení s čl. 2(1)(6)(a) AMLR
<i>* Poznámka: Níže uvádíme konkrétní kategorie povinné osoby podle přílohy I bodů 2, 3, 6 a 14 výše uvedené směrnice 2013/36/EU:</i> 2. Poskytování úvěrů včetně mimo jiné spotřebitelského úvěru, úvěrových smluv týkajících se nemovitého majetku, faktoringu, s postihem nebo bez postihu, financování obchodních transakcí (včetně forfeitingu) [pouze pro podnikatele]. 3. Finanční leasing [pouze pro podnikatele]. 6. Záruky a závazky [pouze pro podnikatele]. 14. Úschova cenností.	
Externí účetní	čl. 3(3)(a) AMLR
Jakékoli jiné fyzické či právnické osoby (než daňoví poradci), včetně nezávislých právnických profesí, jako jsou právníci, kteří se zaváží poskytovat hmotnou pomoc, podporu či poradenství v daňových záležitostech jako hlavní předmět obchodní či profesní činnosti, a to buď přímo, či prostřednictvím jiných osob, s nimiž je tato jiná osoba spojená.	čl. 3(3)(a) AMLR
Poskytovatelé služeb pro svěřenské fondy nebo služeb pro obchodní společnosti	čl. 3(3)(c) AMLR
Realitní makléři a další profesionální pracovníci v oblasti nemovitostí v rozsahu, v jakém jednají jako zprostředkovatelé při transakcích v oblasti nemovitostí, a to i ve vztahu k pronájmu nemovitostí ve spojení s transakcemi, u nichž výše měsíčního nájmu dosáhne výše alespoň 10 000 EUR nebo ekvivalent této částky v národní měně, bez ohledu na způsob platby	čl. 3(3)(d) AMLR
Zprostředkovatelé hypotečních úvěrů jiní než úvěrové instituce a finanční instituce, s výjimkou zprostředkovatelů úvěrů provádějících činnosti, za něž je odpovědný jeden nebo více věřitelů nebo zprostředkovatelů úvěrů	čl. 3(3)(k) AMLR
Provozovatelé investiční migrace, kteří mohou zastupovat nebo nabízet zprostředkovatelské služby státním příslušníkům třetích zemí usilujícím o získání práv k pobytu v členském státě výměnou za jakýkoli druh investice, včetně kapitálových převodů, nákupu nebo pronájmu majetku, investic do státních dluhopisů, investic do společností, darů nebo dotací pro veřejné statky a příspěvků do státního rozpočtu	čl. 3(3)(l) AMLR
Nefinanční holdingové společnosti se smíšenou činností	čl. 3(3)(m) AMLR
Fotbaloví agenti	čl. 3(3)(n) AMLR

Povinná osoba	Ustanovení
Profesionální fotbalové kluby v případě těchto transakcí: i) transakce s investorem; ii) transakce se sponzorem; iii) transakce s fotbalovými agenty nebo jinými zprostředkovateli; iv) transakce za účelem přestupu fotbalového hráče	čl. 3(3)(o) AMLR
Osoba, jejímž předmětem podnikání je obchodování s nemovitou věcí nebo s podílem v bytovém družstvu, při nákupu nebo prodeji nemovité věci nebo podílu v bytovém družstvu	§ 4 písm. b) ZEOS
Osoba oprávněná vykonávat činnost insolvenčního správce nebo hostujícího insolvenčního správce nebo osoba ustanovená do funkce insolvenčního správce v jednotlivém řízení, dokud trvají povinnosti vyplývající z výkonu této funkce podle insolvenčního zákona	§ 4 písm. c) ZEOS
Osoba oprávněná vykonávat činnost restrukturalizačního správce nebo osoba ustanovená do funkce restrukturalizačního správce	§ 4 písm. d) ZEOS
Poskytovatel služeb souvisejících s virtuálním aktivem	§ 4 písm. f) ZEOS
Osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti přejímá za úplaty dluhy nebo postupuje za úplaty pohledávky nebo s nimi obchoduje a která není finanční institucí	§ 4 písm. g) ZEOS
Národní správce rejstříku obchodování s povolenkami podle zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů	§ 4 písm. h) ZEOS
Česká národní banka, při vedení účtů a poskytování bankovních služeb s výjimkou účtů, které Česká národní banka vede povinně podle zákona o rozpočtových pravidlech, a bankovních služeb s těmito účty souvisejících	§ 4 písm. i) ZEOS

Dohled Celní správa ČR

Povinná osoba	Ustanovení
Poskytovatelé služeb hazardních her	čl. 3(3)(g) AMLR
Osoby skladující kulturní statky a zboží vysoké hodnoty ve svobodných pásmech a celních skladech, jestliže hodnota transakce nebo souvisejících transakcí činí alespoň 10 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně	čl. 3(3)(j) AMLR
Osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti poskytuje služby převozu peněžní hotovosti	§ 4 písm. e) ZEOS

Dohled Česká obchodní inspekce

Povinná osoba	Ustanovení
Osoby, které v rámci pravidelné nebo hlavní profesní činnosti obchodují s drahými kovy a kameny	čl. 3(3)(e) AMLR
Osoby, které v rámci pravidelné nebo hlavní profesní činnosti obchodují se zbožím vysoké hodnoty	čl. 3(3)(f) AMLR
Osoby obchodující či jednající jako zprostředkovatelé při obchodování s kulturními statky, jestliže hodnota transakce nebo souvisejících transakcí činí nejméně 10 000 EUR nebo ekvivalent v národní měně, a to i tehdy, pokud je tato činnost vykonávána uměleckými galeriemi a aukčními síněmi	čl. 3(3)(i) AMLR

Povinná osoba	Ustanovení
Osoby obchodující či jednající jako zprostředkovatelé při obchodování s kulturními statky a zbožím vysoké hodnoty, které je prováděno ve svobodných pásmech a celních skladech, jestliže hodnota transakce nebo souvisejících transakcí činí alespoň 10 000 EUR nebo ekvivalentní částku v národní měně	čl. 3(3)(j) AMLR

Dohled komor

Povinná osoba	Ustanovení	Orgán dozoru
Auditoři, Daňoví poradci	Čl. 3(3)(a) AML nařízení	Komora auditorů České republiky u auditora Komora daňových poradců České republiky u daňového poradce
Notáři, právníci a jiné nezávislé právnické profese, jestliže se účastní, ať tím, že jednají jménem svého klienta nebo v zastoupení svého klienta při jakékoli finanční transakci nebo transakci s nemovitostmi, nebo že napomáhají při plánování nebo provádění transakcí pro svého klienta, které se týkají: i) nákupu nebo prodeje nemovitého majetku nebo podnikatelských subjektů; ii) správy peněz, cenných papírů nebo jiných aktiv klienta, včetně kryptoaktiv; iii) otevírání nebo správy bankovních nebo spořicíh účtů, účtů cenných papírů nebo účtů kryptoaktiv; iv) organizování příspěvků potřebných k vytvoření, provozování nebo řízení společností; v) vytváření, zakládání, provozování nebo řízení svěrenských fondů, společností, fundací nebo podobných útvarů;	čl. 3(3)(b) AML nařízení	Notářská komora České republiky u notáře Česká advokátní komora u advokáta Exekutorská komora České republiky u soudního exekutora

V této souvislosti je vhodné doplnit a popsat situaci, **pokud je osoba povinnou osobou na základě více oprávnění nebo v souvislosti s výkonem více činností**. V takovém případě vykonává orgán dozoru správní dozor pouze v rozsahu povinností souvisejících s oprávněním nebo činností ve vztahu, k nimž je věcně příslušný.

Příklad: Osoba nabízející službu úschovy cenností současně v rámci pravidelné nebo hlavní profesní činnosti obchoduje s drahými kovy a kameny. V uvedeném případě bude nad povinnou osobou, která provádí úschovu cenností vykonává dozor FAÚ jako finanční orgán dozoru a nad povinnou osobou obchodníkem s drahými kovy a kameny bude věcně příslušným orgánem dozoru Česká obchodní inspekce jako nefinanční orgán dozoru.

Co se týče některých druhů finanční institucí, tak orgán dozoru nevykonává dohled všeobecně nad určitým okruhem povinných osob, nýbrž nad konkrétním okruhem činností (nejčastěji ve vztahu k finančním institucím např. finanční leasing).⁹

⁹ Viz § 48 odst. 2 ZEOS.

Závěr

Správný výklad ustanovení, na jejichž základě vzniká status povinné osoby, je nezbytnou podmínkou pro správnou aplikaci všech dalších ustanovení obsažených v AML balíčku. V souvislosti s tím je také důležité znát, kdo vykonává dozor nad příslušným druhem povinných osob. V neposlední řadě musí mít příslušné povinné osoby přehled o svých povinnostech a zejména neopominout povinnosti spojené se zápisem do centrálního rejstříku povinných osob (CRPO), pokud na ně dopadají. Pokud by povinná osoba nebyla vůbec zapsána v CRPO a vykonávala by zapisovanou činnost, dopustila by se neoprávněného podnikání. Povinnosti se na povinnou osobu vztahují pouze tehdy, vykonává-li AML/CFT relevantní činnost. Vykonává-li tak jinou činnost, povinnosti plynoucí z AML balíčku a příslušné vnitrostátní právní úpravy se na ni nevztahují. Cílem článku bylo poskytnout osobám souhrn základních informací, které jim pomohou v lepší orientaci v rámci daného tématu, přičemž článek odráží stávající pohled Právního odboru FAÚ.

JUDr. Ing. Magdaléna Plevová
ředitelka Právního odboru

Ing. Mgr.
Magdaléna
Plevová

Digitálně podepsal Ing.
Mgr. Magdaléna Plevová
Datum: 2026.10.27
12:33:22 +01'00'